

Силабус навчальної дисципліни «Державний кредит»

	<p>Ступінь вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень (денна та заочна форма навчання) Освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування» Рік навчання: 2-й, Семестр: 4-й Кількість кредитів: 4 Обсяг: загальний обсяг дисципліни 120 год.: лекції – 22 год., семінарські заняття – 18 год., самостійна робота – 78 год., інд. роб. – 2 год Мова викладання: українська Підсумковий контроль – диф. залік Форма проведення занять – лекції, семінарські заняття, самостійна робота, індивідуально-консультаційна робота</p>
Назва курсу	Державний кредит
Викладач	Коляда Тетяна Анатоліївна, к. е. н., с.н.с., доцент
Контактний тел.	+380507532926
E-mail:	t.a.koliada@gmail.com
Електронна версія курсу	https://moodle.dpu.edu.ua/course/view.php?id=3676
Консультації	Очні консультації: середа 13.00 – 14.00 Онлайн-консультації за попередньою домовленістю e-mail: t.a.koliada@gmail.com

Анотація курсу

Метою навчальної дисципліни «Державний кредит» є отримання здобувачами вищої освіти фундаментальних теоретичних знань та професійних компетентностей у сфері організації та функціонування системи державного кредиту та проведення боргової політики, оволодіння навичками і прийомами, пов'язаними з використанням інформації щодо державного кредиту та боргу.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Державний кредит» є: дослідження теоретичних та прагматичних засад функціонування інституту державного кредиту; розкриття переваг та недоліків позикового фінансування видатків держави; вивчення методів управління державним боргом, спрямованих на забезпечення боргової стійкості; засвоєння елементів дослідницької діяльності; опанування принципів, методів та організацію системи державного кредиту на державному та місцевому рівнях; вивчення особливостей механізму функціонування державних позик; використання різних методів управління державним боргом в контексті забезпечення макрофінансової стабільності.

2. Формат курсу – очний, дистанційний та змішаний. Викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як комп'ютерна графіка, аудіо- та відео-, інтерактивні елементи, онлайн консультування і т.п.

3. Компетентності, які мають бути сформовані в результаті опанування навчальної дисципліни.

Після вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні володіти такими компетентностями:

Загальні компетентності:

- здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.
- розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.
- здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

Фахові компетентності:

- здатність використовувати базові знання і практичні навички у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

4. Результати навчання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні вміти:

- знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.
- визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.
- знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.
- володіти методичним інструментарієм фінансової діагностики та аналітики стану та динамічного розвитку фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).
- розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.
- володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.

5. Обсяг курсу для денної форми навчання.

Вид заняття	Загальна кількість годин	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
лекції	22 год.	4 год.
семінарські заняття	18 год.	4 год.
самостійна робота	78 год.	110 год.

6. Технічне й програмне забезпечення/обладнання. У період сесії бажано мати мобільний пристрій (телефон) для оперативної комунікації з викладачем з приводу проведення занять та консультацій. У міжсесійний період комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу Internet), доступ до платформи MOODLE, та оргтехніку для комунікації з викладачем та підготовки (друку) рефератів, проектів та інших письмових робіт.

7. Політика курсу.

7.1. Політика щодо академічної доброчесності: визначається Положенням про академічну доброчесність Університету державної фіскальної служби України» (наказ ректора Університету державної фіскальної служби України від 31.10.2019 № 1792); «Кодексом академічної доброчесності Університету державної фіскальної служби України» (наказ Університету державної фіскальної служби України від 28.02.2020 №347).

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає:

- самостійне виконання завдань, поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (у т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, екзамен, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування з Університету; позбавлення академічної стипендії; відрахування з Університету.

7.2. Політика щодо дедлайнів та перескладання: завдання, які виконуються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – у межах 30% від звичайної оцінки. Перескладання модулів відбувається із дозволу дирекції ННІ економіки, оподаткування та митної справи за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.3. Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим.

8. Структура курсу

Год./ сем.	Тема	Форма заняття та методи*	Результати навчання	Вага оцінок (к-ть балів)
19 год / 2 сем	Тема 1. Сутність і необхідність державного кредиту	<i>Семінар:</i> Тести, робота в групах, дискусія, усне опитування, підготовка презентації за тематикою самостійного вивчення дисципліни	Розуміти сутність і призначення державного кредиту. Поглибити знання про державний кредит як форма руху позикового капіталу. Знати функції, види та форми державного кредиту. Знати класифікацію державних позик.	3 б.
19 год / 2 сем	Тема 2. Еволюція наукових концепцій державного кредиту та державного боргу	<i>Семінар:</i> Тести, робота в групах, дискусія, усне опитування, підготовка презентації за тематикою самостійного вивчення дисципліни	Систематизувати та закріпити знання щодо еволюції наукових концепцій державного кредиту та державного боргу. Розуміти сутність державного кредиту та державного боргу у концепціях різних наукових шкіл. Знати сучасні концепції боргової стійкості.	3 б.

19 год / 4 сем	Тема 3. Боргова політика держави	<i>Семінар:</i> Тести, робота в групах, дискусія, усне опитування, підготовка презентації за тематикою самостійного вивчення дисципліни	Поглибити знання про сутність боргової політики держави. Розуміти основи формування боргової політики України. Знати інструментарій боргової політики.	3 б.
18 год / 4 сем	Тема 4. Внутрішній та зовнішній державний кредит	<i>Семінар:</i> Тести, робота в групах, дискусія, усне опитування, підготовка презентації за тематикою самостійного вивчення дисципліни	Поглибити знання про поняття та форми внутрішнього та зовнішнього державного кредиту. Систематизувати та закріпити знання про види та класифікацію внутрішнього та зовнішнього державного кредиту на державному та місцевому рівнях. Розуміти підходи до напрямів розвитку внутрішнього та зовнішнього державного кредиту у контексті забезпечення макрофінансової стабілізації.	3 б.
19 год / 4 сем	Тема 5. Управління державним боргом	<i>Семінар:</i> Тести, робота в групах, дискусія, усне опитування, підготовка презентації за тематикою самостійного вивчення дисципліни	Систематизувати та закріпити знання про сутність та мету управління державним боргом. Розуміти характеристику етапів управління державним боргом. Знати суб'єкти, об'єкти, функції та обов'язки органів управління державним боргом та їх агентів. Знати складові елементи системи управління державним боргом.	3 б.
19 год / 4 сем	Тема 6. Особливості формування зовнішнього державного боргу України та управління ним	<i>Семінар:</i> Тести, робота в групах, дискусія, усне опитування, підготовка презентації за тематикою самостійного вивчення дисципліни	Поглибити знання про сутність зовнішнього державного боргу та його структури. Знати мету та завдання управління зовнішнім державним боргом. Закріпити основні тенденції та етапи формування зовнішнього державного боргу України.	3 б.
19 год / 2 сем	Тема 7. Особливості формування внутрішнього державного боргу України та управління ним	<i>Семінар:</i> Тести, робота в групах, дискусія, усне опитування, підготовка презентації за тематикою самостійного вивчення дисципліни	Поглибити знання про сутність внутрішнього державного боргу та його структури. Знати мету та завдання управління внутрішнім державним боргом. Закріпити основні тенденції та етапи формування внутрішнього державного боргу України.	3 б.
18 год / 2 сем	Тема 8. Управління ризиками боргового портфелю держави	<i>Семінар:</i> Тести, робота в групах, дискусія, усне опитування, підготовка презентації за тематикою самостійного вивчення дисципліни	Систематизувати та закріпити знання про борговий портфель держави як об'єкт управління, сутність та характеристики. Знати класифікацію ризиків боргового портфелю держави. Розуміти методику оцінки рівня ризиків боргового портфелю держави. Розуміти сутність боргового ризик-менеджменту, завдання та складові.	3 б.

9. Система оцінювання

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням: семінарська робота: 30% загальної кількості балів; завдання самостійної/індивідуальної роботи: 20% загальної кількості балів; диф. залік: 50% загальної кількості балів.

Розподіл балів з навчальної дисципліни (денна форма навчання)

Модулі	Модуль 1 - (17 балів)				Конт роль ний захід №1	Ди ф. за лі к - 50 ба лі в	Загал ьна оцінк а з дисц иплі ни = 50 балів + 50 балів (Диф. залік)	
Загальна кількість балів за модулем №1	9							5
Теми	T.1	T.2	T.3	T.4				
Відповідь на семінарському занятті	3	3	3	3				
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи							
Модулі	Модуль 2 - (33 балів)				Конт роль ний захід №2			
Загальна кількість балів за модулем №2	15							5
Теми	T.5	T.6	T.7	T.8				
Відповідь на семінарських заняттях	3	3	3	3				
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи							
Індивідуальна робота	11							
Тестування в Moodle	5							

Розподіл балів з навчальної дисципліни (заочна форма навчання)

Модулі	Модуль 1 - (17 балів)				Конт роль ний захід №1	Ди ф. за лі к - 50 ба лі в	Загал ьна оцінк а з дисц иплі ни = 50 балів + 50 балів (Диф. залік)	
Загальна кількість балів за модулем №1	12							5
Теми	T.1	T.2	T.3	T.4				
Відповідь на семінарському занятті	12	-	-	-				
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи							
Модулі	Модуль 2 - (33 балів)				Конт роль ний захід №2			
Загальна кількість балів за модулем №2	12							5
Теми	T.5	T.6	T.7	T.8				
Відповідь на семінарських заняттях	-	-	-	12				

Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи			
Індивідуальна робота	11			
Тестування в Moodle	5			

10. Шкала оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно	відмінно
80-89	B	дуже добре	добре
70-79	C	добре	
60-69	D	задовільно	задовільно
50-59	E	достатньо	
35-49	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	незадовільно
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням	

11. Рекомендована література

Основна:

1. Конституція України: №254к/96ВР Прийнята на V сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96-%E2%F0>.
2. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?user=a&find=1&typ=21>
3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
4. Закон України «Про відкритість використання публічних коштів» від 11.02.2015 р. № 183–VIII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/183-19>.
5. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР (зі змінами і доповненнями). Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=280%2F97-%E2%F0>.
6. Бюджетна система: підручник / І.В. Алексєєв, Н.Б. Ярошевич, І.Ю. Кондрат, М.В. Ливдар. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019. 400 с.
7. Бюджетна система: навчальний посібник / Піхоцька О.М., Фурдичко Л.Є., Синютка Н.Г. Львів: ТНЕУ, 2019. 328 с.
8. Миськів Г.В. Бюджетна система : теоретичні та практичні аспекти (у схемах і таблицях) : навчальний посібник. Львів : Растр-7, 2020. 272 с.
9. Музиченко Г.В., Коляда Т.А. Навчальний посібник з дисципліни «Публічні фінанси». Одеса : Вид-во «Університет Ушинського». 2022. 100 с. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/handle/123456789/15850>
10. Ярошевич Н.Б. Бюджетна система: Практикум: Навчальний посібник / Н.Б. Ярошевич, І.Ю. Кондрат, А.І. Якимів. Львів.: «Новий Світ2000», 2019. 400 с.

Допоміжна:

11. Бенч Л.Я., Коляда Т.А., Бай А.О. Функціонування ринку внутрішніх державних запозичень в Україні. Бізнес Інформ. 2020. №6. С. 259-266. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2020-6_0-pages-259_266.pdf

12. *Коляда Т.А., Бенч Л.Я., Рибіна Н.Д.* Боргова складова забезпечення стійкості публічних фінансів України: стан і тенденції розвитку. *Бізнес Інформ.* 2021. № 7. С. 178-186. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2021-7_0-pages-178_186.pdf
13. *Коляда Т.А., Бенч Л.Я., Пожиткова П.А.* Фіскальні правила в забезпеченні боргової безпеки України. *Бізнес Інформ.* 2023. № 8. С. 241-247. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2023-8_0-pages-241_247.pdf.
14. *Коляда Т.А., Бенч Л.Я., Пожиткова П.А.* Державний борг України в умовах військової агресії: виклики та тенденції розвитку. *Збірник наукових праць Державного податкового університету.* 2023. № 2. С. 62-81. DOI 10.33244/2617-5940.2.2023.62-81
15. *Фінансовий простір України в умовах глобалізаційних і деглобалізаційних трансформацій : монографія / за наук. ред. д-ра екон. наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки України С. В. Онишко.* Ірпінь : Державний податковий університет, 2023. 686 с. URL: <https://ir.dpu.edu.ua/handle/123456789/782>

Інформаційні ресурси Інтернет:

16. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>
17. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України URL : <http://www.ukrstat.gov.ua/>
18. Офіційне інтернет-представництво Офісу Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua/>
19. Офіційний веб-сайт Державної казначейської служби України. URL: <http://treasury.gov.ua/>
20. Офіційний веб-сайт Державної податкової служби України. URL: <https://tax.gov.ua/>
21. Офіційний веб-сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua>
22. Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
23. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua>
24. Офіційний веб-сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: <http://www.me.gov.ua>
25. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
26. E-data – Єдиний веб-портал використання публічних коштів. URL: <https://spending.gov.ua/new/>

Міжнародні видання:

27. «American Economic Review». URL: <https://www.aeaweb.org/journals/AER>
28. «Journal of Finance». URL: <https://afajof.org/journal-of-finance/>
29. «The Economic Journal». URL: <https://res.org.uk/journals/the-economic-journal/>
30. «Cambridge University Press» Journal of Finance». URL: <https://www.cambridge.org/>